

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Magyar nyelv III.
Tantárgy kódja	BTA2149
Meghirdetés féléve	3.
Kreditpont	3
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	1+1
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója és beosztása	Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

Féléves tematika:

1. A beszéd, a nyelv és a gondolkodás összefüggései, a nyelv mint jelrendszer
2. A kommunikáció fogalma, tényezői, kommunikációs funkciók.
Kommunikációs feladatok az általános iskolai tankönyvekben.
3. A nyelvek osztályozása eredet és típus alapján. A nyelvek rokonsága.
4. A beszélszervek működése, a beszédhangok képzése. A magyar hangrendszer.
Helyesírási gyakorlatok.
5. A magánhangzótörvények. A mássalhangzók egymásra hatása. Gyakorló feladatok a hangtan köréből.
6. A szókészlet és szókincs fogalma, a magyar szókészlet tagolódása. A frazémák fogalma, fajtái. Feladatok a szókészlettan köréből.
7. A mai magyar nyelv szófaji rendszere.
8. Szófaji elemzések. A témakör megjelenése az általános iskolai tankönyvekben.
9. A szóalkotás módjai (szóképzés, szóösszetétel, ritkább alkotási módok). Az összetett szavak fajtáinak felismerése.
10. A szóelemek fogalma, fajtái, kapcsolódásuk. A névszók jelezése és ragozása.
11. Az igeragozás, az igejelek.
12. Morfológiai gyakorlatok az általános iskolai tankönyvekben, munkafüzetekben.
13. A mondat fogalma, osztályozása szerkezet, kommunikációs funkció és logikai minőség szerint. Az egyszerű mondat részei.
14. Szövegfajták, jelentésbeli és szerkezeti kapcsolóelemek a szövegben. Komplex szövegvizsgálat, szövegelemzési gyakorlatok.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadáson. (TVSz 8.§ 1.) A szemináriumokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

A vizsga típusa: írásbeli

A vizsgára bocsátás feltétele:

A félév során három félévközi ellenőrzésre, zárthelyi dolgozat írására kerül sor. Hiányzás esetén egy új időpont megjelölésével van lehetőség az írásbeli ellenőrzés pótlására.

A tervezett időpontok: október eleje

november eleje

december eleje.

A dolgozatok 50% alatti teljesítése a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után. A vizsga anyaga a tematika témaköreit fedi le.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsga eredménye határozza meg.

Kötelező irodalom:

A. Jászó Anna (2007, szerk.): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest.

Grammatikai gyakorlókönyv (mintaelemzésekkel és segédanyagokkal). Szerk. P. Lakatos Ilona. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007.

Ajánlott irodalom:

Crystal, David (2003): A nyelv enciklopédiája. Osiris Kiadó, Budapest.

Dobsonyi Sándor – Hangay Zoltán – Nagy Katalin (2003): Szófajtani elemzések. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Lengyel Zsolt (1981): A gyermeknyelv. Budapest.

Az általános iskola 2–6. évfolyamának anyanyelvi tankönyvei, munkafüzetek

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Magyar nyelv III.
Tantárgy kódja	BTA2149 L
Meghirdetés féléve	3.
Kreditpont	3
Konzultációs óraszám	10
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója és beosztása	Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

Féléves tematika:

- 1. konzultáció:** A mai magyar nyelv szófaji rendszere. Szófaji elemzések. A szóelemek fogalma, fajtái, kapcsolódásuk. A névszók jelezése és ragozása. Az igeragozás, az igejelek. Morfológiai gyakorlatok. A mondat fogalma, osztályozása szerkezet, kommunikációs funkció és logikai minőség szerint. Az egyszerű mondat részei (a főrészek és a bővítmények).
- 2. konzultáció:** A beszéd, a nyelv és a gondolkodás összefüggései, a nyelv mint jelrendszer. A kommunikáció fogalma, tényezői, kommunikációs funkciók. A nyelvek osztályozása eredet és típus alapján. A nyelvek rokonsága. A beszélőszervek működése, a beszédhangok képzése. A magyar hangrendszer. Helyesírási gyakorlatok. A magánhangzótörvények. A mássalhangzók egymásra hatása. Gyakorló feladatok a hangtan köréből. A szókészlet és szókincs fogalma, a magyar szókészlet tagolódása. A frazémák fogalma, fajtái. Feladatok a szókészlettan köréből.

A foglalkozásokon történő részvétel:

A konzultációkon való részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részdíós képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: kollokvium

A vizsga típusa: írásbeli

A vizsgára bocsátás feltétele:

- Egy zárthelyi dolgozat (legalább 50%-os) teljesítése. Tervezett időpontja: 2. konzultáció.

Az írásbeli vizsga anyaga lefedi a megadott tematika témaköreit.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsga eredménye határozza meg.

Kötelező irodalom:

A. Jászó Anna (2007, szerk.): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest.

Grammatikai gyakorlókönyv (mintaelemzésekkel és segédanyagokkal). Szerk. P. Lakatos Ilona. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007.

Ajánlott irodalom:

Crystal, David (2003): A nyelv enciklopédiája. Osiris Kiadó, Budapest.
Dobsonyi Sándor – Hangay Zoltán – Nagy Katalin (2003): Szófajteni elemzések. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
Lengyel Zsolt (1981): A gyermeknyelv. Budapest.
Az általános iskola 2-6. évfolyamának anyanyelvi tankönyvei, munkafüzetek

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Helyesírás
Tantárgy kódja	PTA 3000
Meghirdetés féléve	1.
Kreditpont	2
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	0+1
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója és beosztása	dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA:

1. A félévi követelmények ismertetése. Helyesírásunk általános tudnivalóinak megismertetése.
2. A kiejtés és a szóelemzés szerinti írásmód.
3. A hagyományos, illetve az egyszerűsítő írásmód.
4. Az egybeírás és a különírás szabályai. A mellérendelő szókapcsolatok és összetételek írásmódja.
5. Az egybeírás és a különírás szabályai. Az alárendelő szókapcsolatok és összetételek írásmódja.
6. A kis és a nagy kezdőbetűk használata.
7. Zárthelyi dolgozat
8. A tulajdonnevek I. (a személynevek és az állatnevek, helyesírása).
9. A tulajdonnevek II. (az idegen közsavak és tulajdonnevek írásmódja).
10. A tulajdonnevek III. (a földrajzi nevek helyesírása).
11. Az írásjelek használata, a rövidítések és a mozaikszók alkalmazása.
12. Az elválasztás, a szótagolás szerinti elválasztás, az összetett szavak elemeik szerinti elválasztása.
13. Zárthelyi dolgozat
14. A félév értékelése

Kötelező irodalom:

A magyar helyesírás szabályai. 12. kiadás. Akadémiai Kiadó 2016.

Ajánlott irodalom:

Fercsik Erzsébet: Helyesírási munkafüzet: feladatok A magyar helyesírás szabályai 12. kiadásához. Tinta Könyvkiadó, 2016.

Hernádi Sándor: Helyesírási önképző: a magyar helyesírás szabályai új, 12. kiadás alapján. Móra Könyvkiadó, 2016.

Széplaki Erzsébet: Az új helyesírási szabályzat: a változások tanításának módszerei. Műszaki Könyvkiadó. 2017.

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A foglalkozásokon történő részvétel. A szemináriumokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév során három félévközi ellenőrzésre, zárthelyi dolgozat írására kerül sor. A tervezett időpontok: október első hete, november első hete, december első hete.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A folyamatos hallgatói munka menetében a tervezett félévközi ellenőrzések száma: 3
- A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végén gyakorlati jegyet kap a hallgató. A félévi gyakorlati jegyet a kiselőadások, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben bármelyik zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Helyesírás
Tantárgy kódja	PTA 3000L
Meghirdetés féléve	1.
Kreditpont	2
Konzultációk száma	5
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója és beosztása	dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA:

A félévi követelmények ismertetése. Helyesírásunk általános tudnivalóinak megismertetése. A kiejtés és a szóelemzés szerinti írásmód. A hagyományos, illetve az egyszerűsítő írásmód. Az egybeírás és a különírás szabályai. A mellérendelő szókapcsolatok és összetételek írásmódja. Az egybeírás és a különírás szabályai. Az alárendelő szókapcsolatok és összetételek írásmódja. A

kis és a nagy kezdőbetűk használata. A tulajdonnevek I. (a személynevek és az állatnevek, helyesírása). A tulajdonnevek II. (az idegen közszavak és tulajdonnevek írásmódja). A tulajdonnevek III. (a földrajzi nevek helyesírása). Az írásjelek használata, a rövidítések és a mozaikszók alkalmazása. Az elválasztás, a szótagolás szerinti elválasztás, az összetett szavak elemeik szerinti elválasztása.

Kötelező irodalom:

A magyar helyesírás szabályai. 12. kiadás. Akadémiai Kiadó 2016.

Ajánlott irodalom:

Fercsik Erzsébet: Helyesírási munkafüzet : feladatok A magyar helyesírás szabályai 12. kiadásához. Tinta Könyvkiadó, 2016.

Hernádi Sándor: Helyesírási önképző: a magyar helyesírás szabályai új, 12. kiadás alapján. Móra Könyvkiadó, 2016.

Széplaki Erzsébet: Az új helyesírási szabályzat: a változások tanításának módszerei. Műszaki Könyvkiadó. 2017.

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A foglalkozásokon történő részvétel. A szemináriumokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév során egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor. A tervezett időpontok: december első hete.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A folyamatos hallgatói munka menetében a tervezett félévközi ellenőrzések száma: 1
- A dolgozat 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végén gyakorlati jegyet kap a hallgató. Amennyiben a zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Magyar nyelv 1.
Tantárgy kódja	PTA1101
Meghirdetés féléve	1.
Kreditpont	4
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	1+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója és beosztása	dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA:

1. A nyelv mibenléte. A nyelv, a beszéd, a gondolkodás és a társadalom összefüggése. Nyelvkeletkezési elméletek. A nyelv jelszerűsége. A nyelv a közlésfolyamatban, a nyelvi kommunikáció tényezői és funkciói (Jakobson-modell).
2. A nyelvek sokfélesége, osztályozásuk eredet és típus szerint. Az uráli és az indoeurópai nyelvcsalád, az alapnyelv fogalma.
3. A nyelvrokonság bizonyítékai (hangtani, szókészleti, grammatikai vonatkozások).
4. A hangtan tárgya és területei. Beszédhang és fonéma. A beszélőszervek működése.
5. A beszédhangok csoportosítása, a magánhangzók rendszere. A magánhangzótörvények. Hangrend, illeszkedés, hiátustörvény.
6. A mássalhangzók rendszere. A mássalhangzótörvények. Igazodás, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kivetés.
7. A szókészletten általános elméleti kérdései, a magyar szókészlet tagolódása, rétegződése, mozgása: a szavak társadalmi fontosság szerinti felosztása, társadalmi nyelvváltozatok, a tájszók és fajtáik, archaizmusok és neologizmusok.
8. A szókészlet eredet szerinti rétegződése, a frazeológiai egységek, az egyén szókinccse. A szótárak.
- 9–10–11. A szófaj fogalma, a mai magyar nyelv szófaji rendszere.
12. A szóalaktan tárgya. A szóelemek fogalma, fajtái, funkciója, kapcsolódásuk.
13. A szótövek rendszere: ige-tövek, névszótövek. A jelezés és ragozás.
14. A szóalkotás módjai: a szóösszetétel, a szóképzés, mozaikszó-alkotás; a ritkább szóalkotási módok.

Kötelező irodalom:

A. Jászó Anna (2007, szerk.): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest
Grammatikai gyakorlókönyv (mintaelemzésekkel és segédanyagokkal). Szerk. P. Lakatos Ilona.
Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007

Ajánlott irodalom:

Kéki Béla (2001): Az írás története. Vince Kiadó, Budapest.
Keszler Borbála (2000, szerk.): Magyar grammatika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
Nanovfszky György (2000, szerk.): Nyelvrokonaink. Teleki László Alapítvány, Budapest.
O. Nagy Gábor (1994): Magyar szólások és közmondások. Gondolat – Talentum, Budapest.
Dobsonyi Sándor – Hangay Zoltán – Nagy Katalin (2003): Szófajtani elemzések. Tinta Könyvkiadó, Budapest

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A foglalkozásokon történő részvétel: Az előadások látogatása ajánlott. A szemináriumokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- A félév során három félévközi ellenőrzésre, zárthelyi dolgozat írására kerül sor. A tervezett időpontok: október első hete, november első hete, december első hete.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A folyamatos hallgatói munka menetében a tervezett félévközi ellenőrzések száma: 3
- A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végén gyakorlati jegyet kap a hallgató. A félévi gyakorlati jegyet a kiselőadások, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben bármelyik zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Magyar nyelv 1.
Tantárgy kódja	PTA1101 L
Meghirdetés féléve	1.
Kreditpont	4
Konzultációk óraszám	14
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	
Tantárgy oktatója és beosztása	dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA:

1. konzultáció: A szófaj fogalma, a mai magyar nyelv szófaji rendszere. A szóalaktan tárgya. A szóelemek fogalma, fajtái, funkciója, kapcsolódásuk. A szótövek rendszere: igetövek, névszótövek. A jelezés és ragozás. A szóalkotás módjai: a szóösszetétel, a szóképzés, mozaikszó-alkotás; a ritkább szóalkotási módok. A szókészletten általános elméleti kérdései, a magyar szókészlet tagolódása, rétegződése, mozgása: a szavak társadalmi fontosság szerinti felosztása, társadalmi nyelvváltozatok, a tájszók és fajtáik, archaizmusok és neologizmusok, a szókészlet eredet szerinti rétegződése, a frazeológiai egységek, az egyén szókincse. A szótárak.

2. konzultáció: A hangtan tárgya és területei. Beszédhang és fonéma. A beszélőszervek működése. A beszédhangok csoportosítása, a magánhangzók rendszere. A magánhangzótörvények. Hangrend, illeszkedés, hiátustörvény. A szótag fogalma és típusai. A szótagolás és elválasztás. Az elválasztás szabályai. A mássalhangzók rendszere. A mássalhangzótörvények. Igazodás, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kivetés.

3. konzultáció: A nyelv mibenléte. A nyelv, a beszéd, a gondolkodás és a társadalom összefüggése. Nyelvkeletkezési elméletek. A nyelv jelszerűsége. A nyelv a közlésfolyamatban, a nyelvi kommunikáció tényezői és funkciói (Jakobson-modell). Az írás története. A nyelvek sokfélesége, osztályozásuk eredet és típus szerint. Az uráli és az indoeurópai nyelvcsalád, az alapnyelv fogalma. A nyelvrokonság bizonyítékai (hangtani, szókészleti, grammatikai vonatkozások).

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Két zárthelyi dolgozat megírása A tervezett félévközi ellenőrzések száma: 3

- Tervezett időpontok: 2. konzultáció – 1. zárthelyi dolgozat

3. konzultáció – 2. zárthelyi dolgozat

előre egyeztetett időpontban – 3. zárthelyi dolgozat

A félévközi ellenőrzések követelményei:

Amennyiben bármelyik zárthelyi dolgozat eredménye nem éri el az 50%-ot, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév végén gyakorlati jegyet kap a hallgató. A félévi gyakorlati jegyet a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben bármelyik zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Kötelező irodalom:

A. Jászó Anna (2007, szerk.): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest.

Grammatikai gyakorlókönyv (mintaelemzésekkel és segédanyagokkal). Szerk. P. Lakatos Ilona. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007.

Ajánlott irodalom:

Kéki Béla (2001): Az írás története. Vince Kiadó, Budapest

Keszler Borbála (2000, szerk.): Magyar grammatika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Nanovfszky György (2000, szerk.): Nyelvrokonaink. Teleki László Alapítvány, Budapest

O. Nagy Gábor (1994): Magyar szólások és közmondások. Gondolat – Talentum, Budapest

Dobsonyi Sándor – Hangay Zoltán – Nagy Katalin (2003): Szófajtani elemzések. Tinta Könyvkiadó, Budapest

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy neve	A mesemondás elmélete és gyakorlata
Tantárgy kódja	BOV2132
Meghirdetés féléve	5.
Kreditpont:	5
Heti kontaktóraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	
Tantárgy oktatója és beosztása	Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

Féléves tematika:

1. A magyar népmese formai és tartalmi jellemzői
2. A mesei szerkezet
3. Népmesei műfajok
4. A hagyományos mesemondás; neves mesemondók
5. A mesemondó-központú kutatás
6. Mesemondási technikák
7. Mesetanulás; A helyes kiejtés és gyakorlatai
8. Memóriafejlesztő gyakorlatok
9. Mesegyűjtemények, mesefeldolgozások
10. A népmese hatása az irodalomra
11. A mesemondás új alkalmai
12. Saját mese készítése
13. Mesemondás gyakorlása
14. A félévi munka értékelése

A foglalkozásokon való részvétel:

A szemináriumokon való részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény:

kollokvium Az értékelés

módja, ütemezése:

- vizsgára bocsátás feltétele: aktív részvétel a szemináriumokon

A kollokvium típusa: írásbeli és szóbeli

Az írásbeli vizsgarész anyagát az előadások témakörei alkotják, a szóbeli vizsgarészre három magyar népmesével kell készülni, a hallgatónak ebből kell egyet a műfaj követelményeinek megfelelően előadnia.

Ezek a következők:

- *A kismalac és a farkasok*
- *A kispömböc*
- *Az állatok nyelvén tudó juhász*

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli és a szóbeli vizsga átlagának eredménye határozza meg.

Kötelező irodalom:

1. A magyar folklór, szerk. Voigt Vilmos, Osiris Kiadó, Bp., 1998.
 2. Bárdos József — Galuska László Pál, Fejezetek a gyermekirodalomból. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt., Budapest, 2013.
 3. Imre Rubenné dr.: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban, Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola Kiadója, 2015.
 4. Raffai Judit: A magyar mesemondás hagyománya, Hagyományok Háza, Budapest, 2004.
 5. Zalka Csenge Virág: Mesemondók márpedig vannak, Bp., Pont Kiadó,
- Mesebeszéd - A gyerek- és ifjúsági irodalom kézikönyve (Szerk. Hansági - Hermann -Mészáros - Szekeres)

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy neve	A mesemondás elmélete és gyakorlata
Tantárgy kódja	BOV2132L
Meghirdetés féléve	5.
Kreditpont:	5
Félévi követelmény	kollokvium
Tantárgy oktatója és beosztása	Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

Féléves tematika:

1. A magyar népmese formai és tartalmi jellemzői
2. A mesei szerkezet
3. Népmesei műfajok
4. A hagyományos mesemondás; neves mesemondók
5. A mesemondó-központú kutatás
6. Mesemondási technikák
7. Mesetanulás; A helyes kiejtés és gyakorlatai
8. Memóriafejlesztő gyakorlatok
9. Mesegyűjtemények, mesefeldolgozások
10. A népmese hatása az irodalomra
11. A mesemondás új alkalmi
12. Saját mese készítése
13. Mesemondás gyakorlása
14. A félévi munka értékelése

A konzultációkon való részvétel:

A konzultációkon való részvétel kötelező. A félévi hiányzást a TVSz. szabályozza.

Félévi követelmény:

kollokvium Az értékelés

módja, ütemezése:

- vizsgára bocsátás feltétele: aktív részvétel a konzultációkon, a gyakorlatok, feladatok elvégzése.

A kollokvium típusa: írásbeli és szóbeli

Az írásbeli vizsgarész anyagát a konzultációk témakörei alkotják, a szóbeli vizsgarészre három magyar népmesével kell készülni, a hallgatónak ebből kell egyet a műfaj követelményeinek megfelelően előadnia.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli és a szóbeli vizsga átlagának eredménye határozza meg.

Kötelező irodalom:

1. A magyar folklór, szerk. Voigt Vilmos, Osiris Kiadó, Bp., 1998. ISBN: 9633793416
2. Bárdos József — Galuska László Pál, Fejezetek a gyermekirodalomból. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt., Budapest, 2013. ISBN: 9789631974294

3. Imre Rubenné dr.: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban, Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola Kiadója, 2015.
4. Raffai Judit: A magyar mesemondás hagyománya, Hagyományok Háza, Budapest, 2004.
5. Zalka Csenge Virág: Mesemondók márpedig vannak, Bp., Pont Kiadó,
Mesebeszéd - A gyerek- és ifjúsági irodalom kézikönyve (Szerk. Hansági - Hermann -Mészáros - Szekeres)

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A tantárgy neve	Az anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana (Mese-vers) II.
A tantárgy kódja	BOV1113
A meghirdetés féléve	3.
Kreditpont	3
Félévi követelmény	kollokvium
Tantárgy oktatója és beosztása	dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

Féléves tematika:

1. Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben

A meseválasztás kívánalmai az óvodában (3–4 éves kor /kiscsoport/; 4–5 éves kor /középső csoport/)

2. Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben

A meseválasztás kívánalmai az óvodában (az 5–6 éves kor /nagy csoport/ és a vegyes csoport)

3. Mesemondás, mesebemutató. A fejből való mesélés ismérvei

A gyermekek belső képalkotásának segítségét szolgáló eszközök

4. A versmondás, versbemutató

Ritmusos szövegmondással ritmusélmény nyújtása

A művészi hatás optimumát célzó/szolgáló eszközök: a szövegmondást kísérő gesztusok, nonverbális kifejezőeszközök fajtái

5. Az anyanyelv és a gondolkodás fejlesztése mesékkel

6–7. Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek

A drámajáték fogalma, alkalmazási lehetőségei különböző csoportokban

8. A dramatikus nevelés pozitív hatásai

Játékfajták (kapcsolatteremtő játékok; ismerkedő játékok; lazító gyakorlatok; pihentető-élénkítő gyakorlatok; koncentrációs gyakorlatok; mozgáskoncentráció gyakorlatok; látáskoncentráció gyakorlatok; halláskoncentráció- ritmus- és dinamikai gyakorlatok; érzékelő gyakorlatok)

9. Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezése

Verselés, mesélés tervezése

10. Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezése

A tevékenység tartalma: anyanyelvi játékok / anyanyelvi fejlesztés ismert mondókák, versek gyakorlásával.

11—12. Az óvodai bábjátékok és alkalmazási lehetőségük

A bábjáték szerepe a három-hat éves gyermekek érzelmi nevelésében

13. Zárthelyi dolgozat és a memoriter számonkérése

14. Az óvoda iskolára előkészítő pedagógiai tevékenysége

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.), aktivitást a szemináriumokon.

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli és szóbeli
- **A vizsgára bocsátás feltétele:**
 - Egy mese bemutatása. Várható időpont: október eleje

A kollokvium típusa: írásbeli és szóbeli.

A) Írásbeli vizsga anyaga:

1. Népmesék az óvodai anyanyelvi- kommunikációs nevelésben
A mesékkel való találkozás

A mesék szerepe az anyanyelvi és kommunikációs készségek fejlesztésben

2. Népmesék az óvodai anyanyelvi- kommunikációs nevelésben; A meseválasztás kívánalmai az óvodában (a 3–4 éves kor ; a 4–5 éves kor),
(az 5–7 éves kor /nagy csoport/ és a vegyes életkorú csoportok)

3. Mesemondás, mesebemutatás. A fejből való mesélés ismervei

A gyermekek belső képalkotásának segítségét szolgáló eszközök

4. Az anyanyelv és a gondolkodás fejlesztése mesékkel

5. Az anyanyelvi és kommunikációs nevelésben alkalmazott hagyományos pedagógiai (didaktikai) módszerek

- meseprodukció: a gyermekek önálló mesemondása

- mesefolytatás

- mesebefejezés

6. Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek

- gyermekmese egy-egy mesehősről

- meseátstrukturálás

- közös vagy egyéni mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva

- mesemimetizálás

7. A drámajáték fogalma, alkalmazási lehetőségei különböző csoportokban.

A dramatikus nevelés pozitív hatása.

Játékfajták (kapcsolatteremtő játékok; ismerkedő játékok; lazító gyakorlatok; pihentető- élénkítő gyakorlatok; koncentrációs gyakorlatok; mozgáskoncentráció gyakorlatok; látáskoncentráció gyakorlatok; halláskoncentráció- ritmus- és dinamikai gyakorlatok; érzékelő gyakorlatok)

8. Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezése

Verselés, mesélés tervezése

9. Az óvodai bábjátékok és alkalmazási lehetőségük

A bábjáték szerepe a három-hat éves gyermekek érzelmi nevelésében

B) Szóbeli vizsga témakörei:

Memoriterekből szabadon választható 3 mese bemutatása

- Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack
- Három kívánság
- Három selyp lány
- Lázár Ervin: A kék meg a sárga
- Szutyeyev: A kisegér meg a ceruza
- Döbrentey Ildikó: A pöttyös labda és az egérke
- Mészöly Miklós: Palkó és a számár

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli dolgozat és szóbeli felelet számtani átlaga határozza meg.

Az elégtelen írásbeli részeredmény kizárja a szóbeli vizsga megkezdésének lehetőségét.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- **Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában. Flaccus Kiadó, Budapest, 2016.**
- **Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában. Szak módszertani kérdések. OKKER Kiadó, Budapest, 2004.**
- Gósy Mária: Beszéd és óvoda. Nikol Gmk, Budapest, 1997.
- Imre Rubenné: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban, Nyíregyházi Főiskola Könyvkiadója, Nyíregyháza, 2015. 121 p., ISBN 978 615 5545 04 7
- Kaposi László: Drámajáték óvodásoknak. Budapest, MDT, 2001.
- Nagy József: Fejlesztés mesékkel. Mozaik Kiadó, Szeged, 2009.
- Szinger Veronika (2009): Interaktív mesemondás és meseolvasás az óvodában a szövegértés fejlesztéséért. Anyanyelv-pedagógia, 2009/3.
- Zilahy Józsefné (1998): Mese-vers az óvodában. Budapest, Eötvös Kiadó.
- Zóka Katalin (2012): Az óvodai nyelvi-kommunikációs nevelés lehetőségei a gyerekek szocializációjában, integrációjában. Társadalmi Együttélés 2012/3. szám
http://www.tarsadalmiegyutteleles.hu/index.php?action=print&news_id=58

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A tantárgy neve	Az anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana (Mese-vers) II.
A tantárgy kódja	BOV1113L
A meghirdetés féléve	3.
Kreditpont	3
Félévi követelmény	kollokvium
Tantárgy oktatója és beosztása	dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

Féléves tematika:

- Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben
- A meseválasztás kíváncsi az óvodában (3–4 éves kor /kiscsoport/; 4–5 éves kor /középső csoport/)
- Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben
- A meseválasztás kíváncsi az óvodában (az 5–6 éves kor /nagy csoport/ és a vegyes csoport)
- Mesemondás, mesebemutató. A fejből való mesélés ismérvei
A gyermekek belső képalkotásának segítségét szolgáló eszközök
- A versmondás, versbemutató
Ritmusos szövegmondással ritmusélmény nyújtása
A művészi hatás optimumát célzó/szolgáló eszközök: a szövegmondást kísérő gesztusok, nonverbális kifejezőeszközök fajtái
- Az anyanyelv és a gondolkodás fejlesztése mesékkel
- Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek (A drámajáték fogalma, alkalmazási lehetőségei különböző csoportokban; A dramatikus nevelés pozitív hatásai; Játékfajták /kapcsolatteremtő játékok; ismerkedő játékok; lazító gyakorlatok; pihentető- élénkítő gyakorlatok; koncentrációs gyakorlatok; mozgáskoncentráció gyakorlatok; látáskoncentráció gyakorlatok; halláskoncentráció-ritmus- és dinamikai gyakorlatok; érzékelő gyakorlatok/.
- Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezése
Verselés, mesélés tervezése
- Az óvodai bábjátékok és alkalmazási lehetősége
- A bábjáték szerepe a három-hat éves gyermekek érzelmi nevelésében
- Az óvoda iskolára előkészítő pedagógiai tevékenysége

A konzultációkon történő részvétel:

- A konzultációk a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt a konzultációkon (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli és szóbeli
- **A vizsgára bocsátás feltétele:**
 - Egy mese bemutatása. Várható időpont: utolsó konzultáció.

A kollokvium típusa: írásbeli és szóbeli.

A) Írásbeli vizsga anyaga:

1. Népmesék az óvodai anyanyelvi- kommunikációs nevelésben
A mesékkel való találkozás

A mesék szerepe az anyanyelvi és kommunikációs készségek fejlesztésben

2. Népmesék az óvodai anyanyelvi- kommunikációs nevelésben; A meseválasztás kívánalmai az óvodában (a 3–4 éves kor ; a 4–5 éves kor),
(az 5–7 éves kor /nagy csoport/ és a vegyes életkorú csoportok)

3. Mesemondás, mesebemutatás. A fejből való mesélés ismérvei

A gyermekek belső képalkotásának segítségét szolgáló eszközök

4. Az anyanyelv és a gondolkodás fejlesztése mesékkel

5. Az anyanyelvi és kommunikációs nevelésben alkalmazott hagyományos pedagógiai (didaktikai) módszerek

- meseprodukció: a gyermekek önálló mesemondása
- mesefolytatás
- mesebefejezés

6. Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek

- gyermekmese egy-egy mesehősről
- meseátstrukturálás
- közös vagy egyéni mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva
- mesemimetizálás

7. A drámajáték fogalma, alkalmazási lehetőségei különböző csoportokban.

A dramatikus nevelés pozitív hatása.

Játékfajták (kapcsolatteremtő játékok; ismerkedő játékok; lazító gyakorlatok; pihentető- élénkítő gyakorlatok; koncentrációs gyakorlatok; mozgáskoncentráció gyakorlatok; látáskoncentráció gyakorlatok; halláskoncentráció- ritmus- és dinamikai gyakorlatok; érzékelő gyakorlatok)

8. Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezése

Verselés, mesélés tervezése

9. Az óvodai bábjátékok és alkalmazási lehetőségek

A bábjáték szerepe a három-hatéves gyermekek érzelmi nevelésében

B) Szóbeli vizsga témakörei:

Memoriterekből szabadon választható 3 mese bemutatása

- Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack
- Három kívánság
- Három selyp lány
- Lázár Ervin: A kék meg a sárga
- Szutyeyev: A kisegér meg a ceruza
- Döbrentey Ildikó: A pöttyös labda és az egérke
- Mészöly Miklós: Palkó és a számár

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli dolgozat és szóbeli felelet számtani átlaga határozza meg. Az elégtelen írásbeli részeredmény kizárja a szóbeli vizsga megkezdésének lehetőségét.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- **Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában. Flaccus Kiadó, Budapest, 2016.**
- **Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában. Szakmódszertani kérdések. OKKER Kiadó, Budapest, 2004.**
- Gósy Mária: Beszéd és óvoda. Nikol Gmk., Budapest, 1997.
- Imre Rubenné: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban, Nyíregyházi Főiskola Könyvkiadója, Nyíregyháza, 2015.
- Kaposi László: Drámajáték óvodásoknak. Budapest, MDT, 2001.
- Nagy József: Fejlesztés mesékkel. Mozaik Kiadó, Szeged, 2009.
- Szinger Veronika (2009): Interaktív mesemondás és meseolvasás az óvodában aszövegértés fejlesztéséért. Anyanyelv-pedagógia, 2009/3.
- Zilahi Józsefné (1998): Mese-vers az óvodában. Budapest, Eötvös Kiadó.
- Zóka Katalin (2012): Az óvodai nyelvi-kommunikációs nevelés lehetőségei a gyerekek szocializációjában, integrációjában. Társadalmi Együttélés 2012/3. szám.

http://www.tarsadalmiegyutteleles.hu/index.php?action=print&news_id=58 Wood

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

dr. Bényei Ágnes
adjunktus

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy neve	Stilisztikai és retorikai alapismeretek
Tantárgy kódja	BTA2150
Meghirdetés féléve	5.
Kreditpont:	3
Heti kontaktóraszám (elm.+gyak.)	0+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Dr. Nagy Balázs adjunktus
Tantárgy oktatója és beosztása	Dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

Féléves tematika:

1. A tantárgy tartalma, a követelmények ismertetése, az ajánlott irodalom.
2. A stilisztika és a stílus fogalma. A stílus értelmezése az egyes nyelvelméletekben. A stílushatás forrásai és tényezői
3. A stílus hírértéke, alkalmi és állandósult stílusérték. Az adekvát stílus. Expresszivitás, stílusminősítés, stílusárnyalat
4. A stíluselemzés elmélete, formái és módszerei. A funkcionális elemzés
5. A stilisztikai elemzés szintjei és eszközei
6. Stílusréteg, stílustörténet, korstílus, a stílusirányzatok fontosabb jellemzői
7. A magyar irodalom stílustörténeti korszakolása
8. Stíluselemzési gyakorlatok
9. A retorika alapfogalmai, más tudományágakkal való kapcsolata
10. A retorikus szöveg típusai, műfajai
11. A retorikus szöveg szerkezetének felépítése
12. A hatásos beszéd módszerei
13. Szövegelemzési gyakorlatok
14. Értékelés, a félév lezárása

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- két zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, ezek tervezett ideje október közepe és november közepe
- a hallgatók kiselőadásokat tartanak a megjelölt szakirodalmak alapján

Az érdemjegy kialakításának módja:

- a gyakorlati jegyet a két zárthelyi dolgozatra és a kiselőadásra kapott érdemjegyek számtani átlaga határozza meg

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

Dr. Bényei Ágnes
adjunktus

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy neve	Stilisztikai és retorikai alapismeretek
Tantárgy kódja	BTA2150L
Meghirdetés féléve	5.
Kreditpont:	3
Konzultáció óraszám	9
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Dr. Nagy Balázs adjunktus
Tantárgy oktatója és beosztása	Dr. Bényei Ágnes adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

Féléves tematika:

1. konzultáció: A tantárgy tartalma, a követelmények ismertetése, az ajánlott irodalom. A stilisztika és a stílus fogalma. A stílus értelmezése az egyes nyelvelméletekben. A stílushatás forrásai és tényezői. A stílus hírértéke, alkalmi és állandósult stílusérték. Az adekvát stílus. Expresszivitás, stílusminősítés, stílusárnyalat. A stíluselemzés elmélete, formái és módszerei. A funkcionális elemzés. A stilisztikai elemzés szintjei és eszközei. Stílusréteg, stílustörténet, korstílus, a stílusirányzatok fontosabb jellemzői. A magyar irodalom stílustörténeti korszakolása. Stíluselemzési gyakorlatok.
2. konzultáció: A retorika alapfogalmai, más tudományágakkal való kapcsolata. A retorikus szöveg típusai, műfajai. A retorikus szöveg szerkezetének felépítése. A hatásos beszéd módszerei. Szövegelemzési gyakorlatok. Értékelés, a félév lezárása.

A foglalkozásokon történő részvétel:

A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada (jelen esetben 4 óra). Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, a hallgatókkal egyeztetett időpontban

Az érdemjegy kialakításának módja:

- a gyakorlati jegyet a zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy határozza meg

Nyíregyháza, 2025. szeptember 5.

Dr. Bényei Ágnes
adjunktus